

31996L0071

21.1.1997.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 18/1

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 96/71/EK
(1996. gada 16. decembris)
par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

pakalpojumi paredzēti, vai arī tā darbaspēka izīrēšana, kuru uzņēmums izmanto saistībā ar valsts vai privāttiesisku līgumu;

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 57. panta 2. punktu un 66. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,

(5) tā kā šādas starptautiskas pakalpojumu sniegšanas veicināšanai vajadzīgi godīgas konkurences apstākļi un pasākumi, kas nodrošina darba ņēmēju tiesību ievērošanu;

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

(6) tā kā tas, ka darba attiecības kļūst starptautiskas, rada problēmas attiecībā uz darba attiecībām piemērojamiem likumiem; tā kā darba attiecību transnacionalizācija rada problēmu saistībā ar tiesību aktiem, kas piemērojami darba attiecībām; tā kā pušu interesēs ir izstrādāt noteikumus, kas reglamentētu paredzētās darba attiecības;

saskaņā ar Līguma 189.b pantu ⁽³⁾,

(1) tā kā, ievērojot Līguma 3.c pantu, šķēršļu atcelšana starp dalībvalstīm brīvai personu kustībai un pakalpojumu aprietei ir viens no Kopienas mērķiem;

(7) tā kā 1980. gada 19. jūnija Romas Konvencija par līgumsaistībām piemērojamiem tiesību aktiem ⁽⁴⁾, ko parakstījušas 12 dalībvalstis, vairākumā dalībvalstu ir stājusies spēkā 1991. gada 1. aprīlī;

(2) tā kā attiecībā uz pakalpojumu sniegšanu jebkuri ierobežojumi pilsonības vai dzīvesvietas dēļ saskaņā ar Līgumu no pārejas laika beigām ir aizliegti;

(3) tā kā iekšējā tirgus izveide nodrošina dinamisku vidi starptautiskai pakalpojumu sniegšanai, mudinot arvien vairāk uzņēmumu īslaicīgi norīkot darbiniekus darbā ārvalstīs, lai veiktu darbus dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā tos nodarbina parasti;

(8) tā kā minētās konvencijas 3. pants kā vispārīgu noteikumu paredz, ka pusēm ir iespēja brīvi izvēlēties tiesību aktu; tā kā, ja šādas izvēles nav, līgumu saskaņā ar 6. panta 2. punktu jāreglamentē ar tās valsts tiesību aktiem, kurā darbinieks, izpildot līgumu, parasti veic savu darbu, pat ja viņš uz laiku ir nodarbināts citā valstī, vai, ja darbinieks parasti neveic darbu nevienā valstī, ar tās valsts tiesību aktiem, kurā viņš ir iesaistīts darbā, ja vien no apstākļu kopuma neizriet, ka līgums ir ciešāk saistīts ar citu valsti, tādā gadījumā līgums jāreglamentē ar tās valsts tiesību aktiem; tā kā, ja izvēle netiek izdarīta, līgumu saskaņā ar 6. panta 2. punktu regulē tās valsts likums, kurā darbinieks parasti veic savus pienākumus līgumsaistību izpildē, pat ja tas ir īslaicīgi nodarbināts citā valstī, vai ja darbinieks parasti neveic savus pienākumus kādā vienā valstī, tās valsts

(4) tā kā pakalpojumu sniegšana var būt vai nu uzņēmuma veikts darbs uz tā atbildību un tā vadībā saskaņā ar līgumu, kas noslēgts starp šo uzņēmumu un pusi, kurai

⁽¹⁾ OV C 225, 30.8.1991., 6. lpp. un OV C 187, 9.7.1993., 5. lpp.

⁽²⁾ OV C 49, 24.2.1992., 41. lpp.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta 1993. gada 10. februāra atzinums (OV C 72, 15.3.1993., 78. lpp.), Padomes 1996. gada kopējā nostāja (OV C 220, 29.7.1996., 1. lpp.) un Eiropas Parlamenta 1996. gada 18. septembra lēmums (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēts). Padomes 1996. gada 24. septembra lēmums .

⁽⁴⁾ OV L 266, 9.10.1980., 1. lpp.

- likums, kurā atrodas tā uzņēmējdarbības vieta, ar kuras starpniecību darbinieks ir iesaistīts, ja vien neizrādās, ka kopējos apstākļos līgums ir ciešāk saistīts ar citu valsti, un šādā gadījumā līgumu regulē tās valsts likums;
- (9) tā kā saskaņā ar minētās konvencijas 6. panta 1. punktu tiesību akta izvēle, ko puses izdarījušas, nedrīkst novest pie tā, ka darbiniekam tiek atņemta aizsardzība, ko tam nodrošina obligātās tiesību normas, kuras saskaņā ar šā panta 2. punktu būtu jāpiemēro, ja izvēles tiesības nepastāv;
- (10) tā kā, ievērojot konkrētus nosacījumus, minētās konvencijas 7. pants nosaka, ka vienlaikus ar tiesību aktiem, kas pasludināti par piemērojamiem, var piemērot citas valsts, jo īpaši tās dalībvalsts, kuras teritorijā darba ņēmējs īslaicīgi norīkots darbā, obligātās tiesību normas;
- (11) tā kā saskaņā ar Kopienas tiesību priekšrokas principu, kas noteikts minētās konvencijas 20. pantā, minētā konvencija neietekmē to noteikumu piemērošanu, kuros saistībā ar kādu konkrētu jautājumu noteikti tiesību aktu izvēles noteikumi, kas attiecas uz līgumsaistībām un kas ir vai būs ietverti Eiropas Kopienu institūciju tiesību aktos vai valstu likumos, kuri ir saskaņoti šo aktu īstenošanā;
- (12) tā kā Kopienas tiesības neizslēdz iespēju dalībvalstīs piemērot to tiesību aktus vai kolektīvos līgumus, ko ir parakstījuši darba devēji un darba ņēmēji, jebkurai personai, kuru, kaut vai īslaicīgi, nodarbina to teritorijā, lai gan šīs personas darba devējs ir reģistrēts citā dalībvalstī; tā kā Kopienas tiesības neaizliedz dalībvalstīm nodrošināt šo tiesību normu ievērošanu ar piemērotiem līdzekļiem;
- (13) tā kā ir jākoordinē dalībvalstu tiesību akti, lai noteiktu obligātos pamatnoteikumus minimālajai aizsardzībai, kas uzņēmējvalstī jāievēro darba devējiem, kuri norīko darbā darba ņēmējus veikt īslaicīgu darbu tajā dalībvalstī, kur sniedz pakalpojumus; tā kā šo koordināciju var panākt tikai ar Kopienas tiesību aktiem;
- (14) tā kā, neņemot vērā darba ņēmēja norīkojuma ilgumu, pakalpojumu sniedzējam būtu jāievēro skaidri definēti pamatnoteikumi;
- (15) tā kā būtu jānosaka, ka konkrētos skaidri noteiktos preču salikšanas un/vai uzstādīšanas gadījumos nepiemēro noteikumus par minimālajām algu likmēm un minimālo apmaksāto ikgadējo atvaļinājumu;
- (16) tā kā būtu jāpastāv zināmai elastībai, piemērojot noteikumus par minimālajām algu likmēm un apmaksātā ikgadējā atvaļinājuma minimālo ilgumu; tā kā tad, kad norīkojums nav ilgāks par vienu mēnesi, dalībvalstis noteiktos apstākļos var atkāpties no noteikumiem attiecībā uz minimālajām algu likmēm vai kolektīvajos līgumos paredzēt iespēju atkāpties; tā kā, ja veicamā darba apjoms nav ievērojams, dalībvalstis var atkāpties no noteikumiem attiecībā uz minimālajām algu likmēm un apmaksātā ikgadējā atvaļinājuma minimālo ilgumu;
- (17) tā kā obligātās tiesību normas par minimālo aizsardzību, kas ir spēkā uzņēmējā valstī, nedrīkst kavēt tādu darba noteikumu un nosacījumu piemērošanu, kas būtu labvēlīgāki darba ņēmējiem;
- (18) tā kā būtu jāuztur spēkā princips, ka pret uzņēmumiem, kas reģistrēti ārpus Kopienas, nedrīkst izturēties labvēlīgāk nekā pret uzņēmumiem, kas reģistrēti dalībvalstī;
- (19) tā kā neierobežojot citus Kopienas tiesību aktus, šī direktīva nerada saistības juridiski atzīt pagaidu darbavietas un nekavē dalībvalstis piemērot to tiesību aktus attiecībā uz darba ņēmēju un pagaidu darbā nodarbināto izīrēšanu uzņēmumiem, kas nav reģistrēti to teritorijā, bet tajā darbojas saistībā ar pakalpojumu sniegšanu;
- (20) tā kā šī direktīva neietekmē ne līgumus, ko Kопiena noslēgusi ar trešām valstīm, ne dalībvalstu likumus attiecībā uz trešo valstu pakalpojumu sniedzēju iekļūšanu to teritorijā; tā kā šī direktīva neierobežo arī valstu likumus attiecībā uz trešo valstu darba ņēmēju ieceļošanu, uzturēšanos un darba iespējām;
- (21) tā kā Padomes 1971. gada 14. jūnija Regula (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmas piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā ⁽¹⁾, paredz noteikumus, kuri piemērojami attiecībā uz sociālā nodrošinājuma pabalstiem un iemaksām;
- (22) tā kā šī direktīva neierobežo dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz kolektīvu rīcību, lai aizsargātu amatu un profesiju intereses;
- (23) tā kā dalībvalstu kompetentām iestādēm savstarpēji jāsadarbojas šīs direktīvas piemērošanā; tā kā dalībvalstīm jānodrošina pienācīgi tiesiskās aizsardzības līdzekļi gadījumos, kad neievēro šīs direktīvas prasības;

(1) OV L 149, 5.7.1971., 2. lpp.; 1971. gada speciālizdevums (II), 416. lpp. Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 3096/95 (OV L 335, 30.12.1995, 10. lpp.).

(24) tā kā jānodrošina šīs direktīvas pareiza piemērošana un tādēļ jāparedz cieša sadarbība starp Komisiju un dalībvalstīm;

(25) tā kā vēlākais piecus gadus pēc šīs direktīvas pieņemšanas Komisijai jāpārskata sīki izstrādātas normas šīs direktīvas īstenošanai, lai, ja vajadzīgs, ierosinātu vajadzīgos grozījumus,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Darbības joma

1. Šo direktīvu piemēro dalībvalstī reģistrētiem uzņēmumiem, kuri saistībā ar starptautisku pakalpojumu sniegšanu norīko darba ņēmējus darbā kādā dalībvalstī saskaņā ar 3. punktu.

2. Šo direktīvu nepiemēro tirdzniecības flotes uzņēmumiem attiecībā uz kuģa apkalpi.

3. Šo direktīvu piemēro, ciktāl 1. punktā minētie uzņēmumi veic vienu no šādiem starptautiskiem pasākumiem:

- a) norīko darbā darba ņēmējus dalībvalstī uz to atbildību un to vadībā saskaņā ar līgumu, kas noslēgts starp uzņēmumu, kas veic norīkojumu, un pusi, kam pakalpojumi domāti un kas darbojas minētajā dalībvalstī, ar noteikumu, ka starp uzņēmumu, kas veic norīkojumu, un darba ņēmējiem norīkojuma laikā ir darba attiecības, vai
- b) norīko darba ņēmējus darbā iestādē vai uzņēmumā, kas pieder kādai asociācijai dalībvalstī, ar noteikumu, ka starp uzņēmumu, kas veic norīkojumu, un darba ņēmējiem norīkojuma laikā ir darba attiecības, vai
- c) kā pagaidu darbavieta vai darbā iekārtošanas aģentūra izīrē darba ņēmēju uzņēmumam, kas ir reģistrēts vai darbojas dalībvalstī, ar noteikumu, ka starp pagaidu darbavietu vai darbā iekārtošanas aģentūru un darba ņēmēju norīkojuma laikā ir darba attiecības.

4. Attieksme pret uzņēmumiem, kas reģistrēti valstī, kura nav dalībvalsts, nedrīkst būt labvēlīgāka, nekā pret dalībvalstī reģistrētiem uzņēmumiem.

2. pants

Definīcijas

1. Šajā direktīvā “darbā norīkots darba ņēmējs” nozīmē darba ņēmēju, kurš uz ierobežotu laiku veic darbu dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kurā viņš parasti strādā.

2. Šajā direktīvā jēdziena “darba ņēmējs” definīcija atbilst tai definīcijai, ko piemēro tās dalībvalsts tiesību aktos, kurā darba ņēmējs ir norīkots darbā.

3. pants

Darba noteikumi un nosacījumi

1. Dalībvalstis nodrošina, lai neatkarīgi no tiesību akta, ko piemēro darba attiecībām, 1. panta 1. punktā minētie uzņēmumi nodrošinātu to teritorijā darbā norīkotajiem darba ņēmējiem darba noteikumus, kas attiecas uz šādiem jautājumiem, kurus tajā dalībvalstī, kurā darbu veic, nosaka

— ar normatīviem vai administratīviem aktiem un/vai

— ar kolektīviem līgumiem vai šķīrējtiesas nolēmumiem, kas ir pasludināti par vispārēji piemērojamiem 8. punkta nozīmē, ciktāl tie attiecas uz pielikumā minētajām darbībām:

- a) maksimālo darba un minimālo atpūtas laiku;
- b) minimālo apmaksāto ikgadējo atvaļinājumu;
- c) minimālajām algas likmēm, to skaitā likmes par virsstundām; šo apakšpunktu nepiemēro darba pensiju papildu sistēmām;
- d) darba ņēmēju izīrēšanas nosacījumiem, jo īpaši darba ņēmēju piegādi, ko veic pagaidu darbavietas;
- e) veselības aizsardzību, drošību un higiēnu darbā;
- f) aizsardzības pasākumiem attiecībā uz grūtnieču vai sievietu pēcdzemdību periodā, bērnu un jauniešu darba noteikumiem;
- g) vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm un citus diskrimināciju izslēdzošus noteikumus.

Šīs direktīvas 1. punkta c) apakšpunktā minēto minimālās algas likmes jēdzienu definē valsts tiesību aktos un/vai tās dalībvalsts praksē, kurā darba ņēmējs ir norīkots darbā.

2. Ja norīkojums darbā nepārsniedz 8 dienas, attiecībā uz preču sākotnēju salikšanu un/vai pirmo uzstādīšanu, ja tā ir līguma par preču piegādi neatņemama daļa un ir vajadzīga piegādāto preču nodošanai ekspluatācijā, un to veic piegādājošā uzņēmuma kvalificēti darba ņēmēji, 1. punkta b) un c) apakšpunkta pirmo daļu nepiemēro.

Šo noteikumu nepiemēro pielikumā uzskaitītajām darbībām būvniecības jomā.

3. Dalībvalstis pēc apspriešanās ar darba devējiem un darba ņēmējiem saskaņā ar katras dalībvalsts tradīcijām un praksi var nolemt nepiemērot 1. punkta c) apakšpunkta pirmo daļu 1. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktā minētajos gadījumos, ja norīkojums darbā nepārsniedz vienu mēnesi.

4. Dalībvalstis saskaņā ar saviem tiesību aktiem un/vai praksi var paredzēt atbrīvojumus no 1. punkta c) apakšpunkta pirmās daļas 1. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktā minētajos gadījumos un no dalībvalsts lēmuma šā panta 3. punkta nozīmē ar kolektīviem līgumiem šā panta 8. punkta nozīmē attiecībā uz vienu vai vairākām darbības jomām, ja norīkojums darbā nepārsniedz vienu mēnesi.

5. Dalībvalstis var paredzēt atbrīvojumus no 1. punkta c) apakšpunkta pirmās daļas 1. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktā minētajos gadījumos, pamatojoties uz to, ka veicamā darba apjoms nav ievērojams.

Dalībvalstis, kas izmanto pirmajā daļā minēto iespēju, nosaka kritērijus, kuriem veicamajam darbam jāatbilst, lai varētu uzskatīt, ka tas nav ievērojams.

6. Norīkojuma darbā ilgumu aprēķina, pamatojoties uz bāzes laikposmu, kas ir viens gads kopš norīkojuma darbā sākuma.

Lai veiktu šos aprēķinus, ņem vērā visus iepriekšējos laikposmus, kuros attiecīgo darbu veicis norīkojuma darbā ņēmējs.

7. Panta 1. līdz 6. punkta noteikumi nekavē tādu darba noteikumu un nosacījumu piemērošanu, kas ir labvēlīgāki darba ņēmējiem.

Komandējuma naudu, kas saistīta ar attiecīgo norīkojumu, uzskata par minimālās algas daļu, ja vien to neizmaksā, atlīdzinot tādus faktiskos izdevumus saistībā ar norīkojumu darbā kā ceļa, dzīvokļa un uzturēšanās izdevumi.

8. "Kolektīvi līgumi vai šķirējtiesas nolēmumi, kas ir pasludināti par vispārēji piemērojamiem" nozīmē kolektīvus līgumus vai šķirējtiesas nolēmumus, kas jāievēro visiem uzņēmumiem attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā un attiecīgajā profesijā vai rūpniecības nozarē.

Ja nav sistēmas kolektīvu līgumu vai šķirējtiesas nolēmumu pasludināšanai par vispārēji piemērojamiem pirmās daļas nozīmē, dalībvalstis, ja tās vēlas, var balstīties uz

— kolektīviem līgumiem vai šķirējtiesas nolēmumiem, kas ir vispārēji piemērojami visiem līdzīgiem uzņēmumiem attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā un attiecīgajā profesijā vai rūpniecības nozarē, un/vai

— kolektīviem līgumiem, ko ir noslēgušas plašāk pārstāvētās darba devēju un darba ņēmēju organizācijas valsts līmenī un ko piemēro visā valstī,

ar noteikumu, ka to piemērošana 1. panta 1. punktā minētajiem uzņēmumiem šā panta 1. punkta pirmajā daļā uzskaitītajos jautājumos nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret šiem uzņēmumiem un pārējiem šajā daļā minētajiem uzņēmumiem, kas ir līdzīgā stāvoklī.

Uzskata, ka vienlīdzīga attieksme šā panta nozīmē pastāv, ja valsts uzņēmumiem, kas ir līdzīgā stāvoklī,

— attiecīgajā vietā un jomā ir uzliktas tādas pašas saistības kā darbā norīkojošajiem uzņēmumiem attiecībā uz 1. punkta pirmajā daļā minētajiem jautājumiem un

— jāizpilda šīs saistības ar tādām pašām sekām.

9. Dalībvalstis var paredzēt, ka 1. panta 1. punktā minētajiem uzņēmumiem jānodrošina 1. panta 3. punkta c) apakšpunktā minētajiem darba ņēmējiem noteikumi, ko piemēro pagaidu darba ņēmējiem tajā dalībvalstī, kurā darbu veic.

10. Šī direktīva, pamatojoties uz vienlīdzīgu attieksmi, nekavē dalībvalstis saskaņā ar Līgumu piemērot valstu uzņēmumiem un citu valstu uzņēmumiem

— darba noteikumus un nosacījumus jautājumos, kas nav minēti 1. punkta pirmajā daļā, attiecībā uz sabiedriskās kārtības noteikumiem,

— darba noteikumu un nosacījumus, kas noteikti kolektīvajos līgumos vai šķirējtiesas nolēmumos 8. punkta nozīmē un attiecas uz darbībām, kuras nav minētas pielikumā.

4. pants

Sadarbība informācijas jomā

1. Nolūkā īstenot šo direktīvu dalībvalstis saskaņā ar valsts tiesību aktiem un/vai praksi izraugās vienu vai vairākus sakaru birojus vai vienu vai vairākas kompetentas valsts iestādes.

2. Dalībvalstis paredz sadarbību starp valsts iestādēm, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir atbildīgas par 3. pantā minēto

darba noteikumu uzraudzību. Šī sadarbība jo īpaši ir saistīta ar atbildēm uz pamatotām šo iestāžu prasībām pēc informācijas par darbaspēka starptautisko izīrēšanu, to skaitā pēc informācijas par acīmredzamiem pārkāpumiem vai iespējamām nelikumīgām starptautiskām darbībām.

Komisija un pirmajā daļā minētās valsts iestādes cieši sadarbojas, lai analizētu grūtības, kas varētu rasties, piemērojot 3. panta 10. punktu.

Savstarpēju administratīvu palīdzību sniedz bez maksas.

3. Katra dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai 3. pantā minēto informāciju par darba noteikumiem un nosacījumiem darītu vispārēji pieejamu.

4. Katra dalībvalsts paziņo pārējām dalībvalstīm un Komisijai par 1. punktā minētajiem sakaru birojiem un/vai kompetentām iestādēm.

5. pants

Pasākumi

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus gadījumā, ja neizpilda šīs direktīvas prasības.

Tās jo īpaši nodrošina, lai darba ņēmējiem un/vai to pārstāvjiem būtu pieejamas atbilstīgas procedūras šīs direktīvas noteikto saistību izpildei.

6. pants

Jurisdikcija

Lai īstenotu tiesības uz darba noteikumiem un nosacījumiem, ko nodrošina ar 3. pantu, var sākt tiesvedību dalībvalstī, kurā darba

ņēmējs ir vai ir bijis norīkots darbā, neierobežojot, ja vajadzīgs, tiesības sākt tiesvedību citā valstī saskaņā ar starptautiskajām konvencijām par jurisdikciju.

7. pants

Izpilde

Dalībvalstīs vēlākais līdz 1999. gada 16. decembrim stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Par to dalībvalstis tūlīt informē Komisiju.

Kad dalībvalstis pieņem šos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāmas šādas atsauces.

8. pants

Pārskatīšana, ko veic Komisija

Vēlākais līdz 2001. gada 16. decembrim Komisija pārskata šīs direktīvas darbību, lai vajadzības gadījumā ierosinātu Padomei vajadzīgos grozījumus.

9. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1996. gada 16. decembrī

Eiropas Parlamenta vārdā —

priekšsēdētājs

K. HÄNSCH

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

I. YATES

PIELIKUMS

Pie 3. panta 1. punkta otrajā ievilkumā minētajām darbībām pieder visi būvdarbi, kas saistīti ar ēku celtniecību, remontēšanu, apkopi, pārveidošanu vai nojaukšanu, un jo īpaši šādi darbi:

- 1) ekskavācija,
 - 2) rakšana,
 - 3) faktiskie celtniecības darbi,
 - 4) gatavo daļu montāža un demontāža,
 - 5) labiekārtošana vai uzstādīšana,
 - 6) pārveidošana,
 - 7) rekonstrukcija,
 - 8) remonts,
 - 9) demontāža,
 - 10) nojaukšana,
 - 11) uzturēšana,
 - 12) apkope, krāsošana un tīrīšana,
 - 13) uzlabojumi.
-